

ŠKOFIJSKI LIST

101.

Pastoralne konference v letu 1911.

S posebnim, nenavadnim veseljem sem čital zapisnike in elaborate letošnjih pastoralnih konferenc. Iz zapisnikov sem razvidel neko posebno zanimanje, neko posebno gorečnost, da bi se predložena tvarina stvarno, praktično in vsestransko obravnavala. Elaborati so mi pa nekoliko odprli pogled v srca dotičnih gospodov, v njihove nazore in trude; iz vseh odseva prava ljubezen do ljudstva, pogum za delo, modra previdnost v postopanju, upanje za boljšo prihodnost in nemoahljiva vztrajnost tudi pri manj povoljnih uspehih.

Konferenc se je udeležilo nad 400 duhovnih pastirjev. Le okoli 32 gospodov ni prišlo; toda razen dveh so se vsi temeljito opravičili. Na prvo vprašanje se mi je poslalo 15 prav stvarnih in praktičnih odgovorov; tretje, četrto in peto vprašanje je obdelalo 87 gospodov: le dva ali trije gospodje so dolžnost zanemarili; morali jo bodo izpolniti naknadno.

Prav vsi gospodje dekani so konference vodili točno po naših sinodalnih določilih; omenjali so v začetku raznih določeb in odlokov izdanih od zadnje konference, nekateri so povedali kaj o izkušnjah pri dekanijski vizitaciji, ali so se dotaknili kakega drugega dnevnega vprašanja. Dosedaj so razen enega dekana vsi poslali zapisnik z elaborati, kakor je v sinodi naročeno.

Naj izpregovorim nekoliko o razpravah samih, potem pa naj določim odgovore, ki se bodo ponatisnili.

I. Razprave.

Iz dobro in pregledno, deloma vzorno sestavljenih zapisnikov se razvidi, da so se obravnale vse predložene tvarine. Poglejmo vsako posebej.

I. O zemljiški knjigi.

To vprašanje sem zastavil, ker so razni neljubi dogodki dokazovali, da mnogi gospodje te knjige zadostno ne cenijo. In kako tudi, saj

niso nikjer imeli prilike, da bi se o njej poučiti mogli.

Obravnavo o tej knjigi je v vsaki dekaniji prevzel kak župnik. Petnajst lepih obravnav se mi je predložilo pismeno; o drugih se pa zapisniki izjavljajo prav ugodno. Iz teh izjav in iz zapisnikov bi sklepal, da so dotični župniki s posebnim veseljem delo prevzeli in izvršili. Skoraj povsod se je vnela debata in so ostali gospodje marsikaj poprašali in tudi vedeli marsikaj povedati, kar se je na škodo cerkve dogodilo, ker se je premalo pazilo na zemljiško knjigo.

Naj navedem samo en zgled iz dekanije Kamnik. Župnik Pl. vpraša: „Kaj naj storim, da se župnijski vrt, ki je sedaj vpisan v zemljiški knjigi na občino, vpiše na nadarbino?“

Dekan odgovori: „Odgovor na to vprašanje naj velja tudi za druga slična vprašanja. Svoječasno se je v tem oziru veliko grešilo in mnogi predmeti, ki so bili last cerkvena ali nadarbinska, so se vpisali na občino ali šolo; tako zlasti stare mežnarije, ki so se uporabljale hkrati za šolski pouk. Vpisali so se na občino ali šolo brez pravnega naslova. Zato pa občina ali šola v posesti ni upravičena, ker samo zemljiška vknjižba še ne podeli pravice v posest v smislu odloka najvišjega sodišča z dne 2. novembra 1887, št. 1183. Kako naj se to popravi in uredi? Dvojna pot je mogoča: mirno sporazumljenje ali, ako to ni mogoče, pravna pot. Pozove se župan, kateremu se zadeva razloži in izroči občinskemu odboru, da o njej sklepa. Ako je sklep ugoden, se predloži deželnemu odboru, nakar se izvrši popravek v v zemljiški knjigi. — Če pa to ne gre, je nastopiti redno pravno pot s pomočjo finančne prokureture. To pot pa silno obtežuje § 1472 državnega zakonika, po katerem je kdo po šestletni neoporekani vknjižbi cerkvenih in občinskih stvari pravomočni lastnik.“

Župnik R...r pravi: „Nedavno mi je poslalo okrajno sodišče poziv vsled tožbe nekega farana zoper župno cerkev v Nevljah zaradi zahtevanega

izbrisa neke zastavne terjatve, prosim, da se mi zadeva pojasni.“

Dekan odgovori: „To je najkrajši pot, da se izbriše morda že davno vrnjeni dolg. Vsak hipotekarni dolžnik, ki je dolg vrnil, je upravičen tožiti pri sodišču upnika za izbris plačane postojanke. Če je upnik resnično že plačan, naj ne hodi k sodišču, ker njegova odsotnost itak povzroči, da se vrnjeni dolg izbriše. Tako se prihranijo stroški za pobotnico in eventualno legalizacijo. Seveda to velja le za slučaj, kjer ni dvoma, da je dolg plačan.“

Skoraj povsod se je poudarjalo, naj ima župnik izpisek iz zemljiške knjige, posestni list in mapo v arhivu; ko nastopi, naj pogleda v zemljiško knjigo in mapo, da se more spoznati o nadarbinskem in cerkvenem posestvu.

Dekan in prošt novomeški je gospode peljal v urad za zemljiške knjige, kjer je dotični uradnik vsem gospodom v svoji postrežljivosti in ljubeznivosti knjige razkazal in opisal.

2. O poučevanju kaplanov.

Drugo vprašanje se je obravnavalo zgolj ustmeno. Zadal sem to vprašanje, da vse župnike opozorim na to bolj novo dolžnost, kakor jim jo nalaga druga sinoda (pg. 156 sqq.) Iz raznih odgovorov sem prepričan, da vsi gospodje žele tudi to svojo dolžnost izpolniti ter kaplane s to uslugo pripraviti za sigurno poslovanje koj, ko bi postali slučajno upravitelji, ali po konkurznem izpitu pravi župniki.

3. O skrbi in uspehih za pogosto sv. obhajilo.

Mislim, da je to vprašanje zares praktično. Dekret sv. Očeta, in sicer odločen dekret imamo; tudi jaz sem objavil v tej zadevi obširen pastirski list in že je preteklo šest let, odkar nam je zaukazan trud za pogosto in dnevno sveto obhajilo. Pač je čas, da se zberemo in pogledamo, kaj delamo in kako uspevamo.

Iz raznih elaboratov in iz razgovorov na konferenci sem se prepričal, da se prav vsi gospodje silno trudite in neumorno prizadevate v zmyslu dekreta. Zato ste pa tudi dosegli lepih, nepričakovanih uspehov.

Povsod sem opazil štiri stvari: Prvič veselo vsi gospodje poročajo, da ženske, žene in dekleta posebno rade ubogajo. Dekleta iz Marijine kongregacije so se dekretu v prav velikem številu odzvale. Mesečno hodijo k sv. Zakramentom skoraj vse, mnoge na 14 dni ali tedensko, precej tudi vsak dan, ne le v mestih in trgih, ampak tudi po deželi.

Drugič se vsi gospodje pritožujejo, da z možmi in mladeniči ne gre tako lahko. Stara navada se ne more kar hitro sleči, kakor obleka. Vendar se pa tudi tukaj vidi napredek: po mnogih župnijah prihajajo možje splošno po tri- do štirikrat, tudi po šestkrat na leto; precej mesečno, le bolj malo tedensko, ali večkrat v tednu. Tudi se je že skoraj povsod javno mnenje toliko prenaradilo, da se mož ali mladenič nekako skesano obtoži, da že dolgo časa, že tri mesece ni bil pri izpovedi, ali pa da je sramota, če se komu očita, da je bil le enkrat ali dvakrat v letu.

Tretjič me je jako ganilo, ko sem opazil, kako iščejo gospodje pripomočnikov, da bi staro slabo navado odstranili in novo vpeljali. Gospodje trdijo, da izda, ako se mladeniči in možje včasih kar naravnost povabijo in se kaki prazniki le za nje določijo, da imajo prednost na obeh straneh spovednice, dokler jih je kaj; moški namreč neradi čakajo in se še bolj neradi med ženskami drenjajo. Vporabi se advent, mesec majnik, oktober, vporabijo večji prazniki med letom, vernih duš dan, dan smrti sorodnikov, osmine in obletnice, da se verniki povabijo k sv. zakramentom. Radi boljšega izpovedovanja so nekateri gospodje določili n. pr. prvo nedeljo v mesecu za žene, drugo za dekleta, tretjo za možje in mladeniče, četrto za otroke; namreč tako, da ima tisto nedeljo dotična vrsta prednost pred drugimi. Vsi gospodje poudarjajo, kako imajo tudi moški radi prve nedelje in petke, koliko se stori po društvih, posebno po mladeniških in dekliških Marijinih kongregacijah, pa tudi pri Orlih, posebno ako se osnuje evharističen odsek, ali vpelje zadostilno obhajilo. Spovedniki ne čakajo, da spovedanec prosi za večkratno obhajilo, ampak mu ga kar priporoče, še v ponedeljek, ali kak drugi dan, ako pride k sveti maši, posebno če je kak praznik med tednom. Na mnogih krajih se obhaja tudi na podružnicah, kamor gospod malih hostij s seboj vzame. Da more spovednik izhajati, spoveduje že v soboto zjutraj, ali pa že v petek in naroči spoved iz pobožnosti le na 14 dni, obhajilo pa med tem časom poljubno, če tudi vsak dan. Spovedniki spovedancu bolj natanko razložo, kateri od spovedanih grehov so mali in ki ne ovirajo sv. obhajila, ampak jih ravno sv. obhajilo izbriše. — O, Deo gratias, koliko iznajdb, prizadevanja in svete gorečnosti!

Četrtrič vsi gospodje radostno pripovedujejo o uspehih pri otrocih, posebno pri prvoobhajancih. Kako radi in polni ljubezni hite otroci k sv. obhajilu. Za spoved čakajo najmanjši

pogumno po 3 do 4 ure in dolgo se postijo. Gospodje premišljujejo, kako bi otrokom preje-manje sv. zakramentov olajšali in kaj bi storili, da ob nedeljah in praznikih otroci ne motijo starejših ali nasprotno. Zato porazdele otroke na tedne, zato spovedujejo otroke tudi med tednom po šoli, celo pri podružnicah. Gospodje! koliko imate priložnosti v tem oziru s heroičnim premagovanjem pokazati Gospodu svojo hvaležnost in srčno ljubezen! Naj Vas le navdušuje vesela zavest, da bomo prenovili svet, ako bomo znali to najbolj vzgojevalno sredstvo prav rabiti in otroke zares vzgajati!

4. O borbi zoper slabe časopise in osebe.

To vprašanje se mi je dozdevalo izredno potrebno. Čutim, da se slabi časniki množe in vedno bolj med ljudstvo razširjajo; čutim pa tudi poguben vpliv takih časnikov na vsakega, ki ga čita. Za razširjevanje takih časopisov se trudijo razne spridene osebe, katerih je tudi po deželi od dne do dne več. To me je nagnilo, da sem stavil to vprašanje želeč, naj bi se gospodje med seboj na konferenci dogovorili o nevarnostih, ki od te strani prete našemu ljudstvu in o postopanju zoper te nevarnosti, da se nam naše ljudstvo ne okuži in ne odtrga od Boga.

In zares, elaborati so večinoma jako dobri in razprave so bile skoraj povsod prav živahne. Povsod so se preresetavala mnoga praktična navodila.

Treba je nastopiti na prižnici, toda le bolj načelno, tudi apologetično, pa ne prevečkrat in ne osebno; kjer se slabi časniki bolj razširjajo, naj se na prižnici kar naravnost imenujejo. — V spovednici naj se postopa previdno, ako je le mogoče enotno po vseh dekanijah in župnijah. Pohujšljivim razširjevalcem in stalnim bravcem teh časopisov bi se morala odveza naravnost odreči.

Največ se lahko stori po društvih, po kongregacijah, pri izobraževalnem društvu, pri Orlih. Ustanovi naj se časniški odseki, kjer naj si člani porazdele vasi in hiše, kjer bodo za dobre časnike agitirali. Naj bi naša društva naročila po več eksemplarov, ki naj bi šli od hiše do hiše; naj posojilnice in duhovniki za to kaj žrtvujejo. V društvih naj se razrinkajo laži in zmote, posebno verske zmote teh časnikov; tukaj se lahko kaj več pove, kakor v cerkvi. Uničuje naj se poguben vpliv škodljivih oseb.

Da se bo dober časopis bolj razširil, naj se vanj dopisuje; domače novice najbolj vlečejo.

Toda ne piši vsega, kar se govori; poprej se točno prepričaj, kaj je res in samo to sporočaj, zanimivo sicer, toda osebno le toliko, kolikor mora biti.

Zoper spridene, pa vplivne osebe naj se organizira odpor po župniji, naj se pouče druge značajne osebe, ki bodo mogle ovirati pogubni vpliv hudobnih. Premnogo velja in more duhovnova osebnost. Naj bo duhovnik čist in neomadeževan, naj svoje vernike zares ljubi, naj se na osebna razžaljenja ne ozira, naj neutrudljivo dela ne le v cerkvi, ampak tudi zunaj cerkve v političnih, izobraževalnih in gospodarskih društvih, pa mu nasprotniki ne bodo mogli blizu, mu ne bodo mogli izpodkopati veljave, marveč se ga bodo dobri toliko bolj oklepali, kolikor bolj ga hudobni preganjajo.

Torej delati se mora, delati noč in dan, ne rok križem držati! Delati, pa tudi iskreno in zaupno moliti, da bo pomagal Bog. Koliko krasnih misli in predlogov! Gospodje, potrudimo se! Čujmo, da nas sovražnik ne prekani.

Dodam še to. Dopustil sem, da sme v vsaki dekaniji prepovedane časopise čitati duhovnik, ki ga dekan za to odloči. Toda, kako dobiti prepovedane liste? Teško je, se nanje kar naravnost naročiti, tudi ljudje bi se pohujšali. Mislim, da upravništvo naših listov, ali pa naša Kato-liška bukvarna bo rada postregla in dotičnikom pošiljala liste pod kuverto.

5. Casus.

Zadani „casus“ je imel namen, gospode prisiliti, da si nauke o vseh vprašanjih, ki se tičejo škofu ali papežu pridržanih grehov, zopet pokličejo v spomin. Gospodje so dotične točke dobro preresetavali. Le tega gospodje niso zadostno razumeli, da je bila zadnja točka najbolj važna, ker tu naj bi se pokazala spretnost, razvita načela vporabiti pri konkretnem slučaju. V koliko ste nalogo zadeli, ali jo morda bolj pomanjkljivo rešili, naj Vas pouči rešitev, katero prinaša današnja številka Škofijskega Lista.

II. Elaborati.

O vsakem vprašanju naj se ponatisne po en odgovor. Ne trdim, da je ponatisnjeni odgovor najboljši; ker je večina jako dobrih, kakor Vam pokažejo ocene, ki sem jih pod vsak odgovor zapisal, pa ni mogoče soditi, ravno ta ali oni je najboljši. Objava naj le izpričuje, da je ta odgovor izmed boljših.

Važnost zemljiške knjige za upravitelja cerkvenega in nadarbinskega premoženja.

(Franc Hönigman, župnik na Brezovici.)

Zemljiška knjiga je nastala vsled tega, ker je posestnik, gospodar ali trgovec imel ležeče premoženje v zemlji, ali poslopju, katerega pa ni mogel rabiti za drugo, kakor sam zase. Videl je v zemlji glavnico; če je pa bil v stiski za denar bodisi v domačih razmerah bodisi v trgovini, vendar ležečega premoženja ni mogel rabiti. N. pr.: gospodar je imel vsled slabe letine ali druge nesreče večje stroške kakor dohodke; svoje ležeče glavnice pa ni mogel rabiti. Trgovec je imel glavnico v ležečem premoženju, denarja za trgovino pa ni imel, zato je bilo treba iskati denarja pri denarnih ljudeh. Ali ta, ki je imel dovolj gotovega denarja, je odgovoril denarja potrebnemu prosilcu: „Da, posodim ti, toda za moje posojilo mi boš zastavil ali en del, ali pa vse svoje ležeče premoženje.“ V začetku je bilo to dogovorjeno le na zaupno besedo. Naposled ni zadostovala le sama beseda; treba je bilo postave, ki je ves kredit ne samo uredila, ampak tudi zavarovala. Tako se je razvila zemljiška knjiga.

Ločimo več vrst zemljiških knjig:

a) Deželna deska. Svoj začetek ima ta oddelek menda od tega, ker so vpisovale graščine v začetku na deske, to kar so komu izročile, ali pa v knjige iz desk. (Tako knjigo, iz desk skupaj vezano, sem videl v Kropi, ki so jo imeli in rabili fužinarji in je zdaj v ljubljanskem muzeju.) V ta oddelek so vpisane posestva cerkva, ki so jih postavile graščine, nadarbina, ki je nastala iz graščinskih posestev itd. — Take deske so se razvile kasneje v silno številne knjige, ki se hranijo pri vsaki okrajni sodnji v posebnem oddelku. Ta urad se imenuje: c. kr. okrajne sodnije v N. zemljiška knjiga. In tako sploh po imenih okrajnih sodnij.

b) Oddelek zemljiške knjige za vse druge posestnike.

c) Železniška knjiga (Eisenbahnbuch). V tej so vsa posestva železnic.

d) Rudarska knjiga (Bergbuch). V tej so vpisane pravice rudnikov in njih posestniki, fužinarji itd.

e) Nafta. V tej knjigi so vpisane pravice za kameno olje itd.

Prav lahko se dogodi, da ima pri nas župni upravitelj opraviti z vrstami zemljiške knjige, navedenimi pod a, b, c in d.

Take knjige, ki so hranjene pri okrajnih sodnijah, se razločujejo v dve vrsti: a) v glavne knjige in b) v knjige za pisma.

Glavna knjiga je najvažnejši oddelek vsake zemljiške knjige. V to so vpisana vsa posestva celega sodnijskega okraja in sicer po vsaki davčni občini posebej. V glavni knjigi ima vsako samostojno posestvo svojo „vlogo“. Vsaka vloga obstoji iz treh listov. Prvi list obsega posamezne parcele, ki spadajo k posestvu (list za obseg). — Drugi list je list za lastnike. Na tem je vpisan lastnik posestva ali pa njih več, če ima posestvo več lastnikov. — Tretji list je namenjen za dolgove tistega posestva, to je „list za bremena“.

Prvi list — „list za obseg“ — ima ta obrazec.

Vloga št. 9. Davčna občina: Log.

Stran 501.

Parcele	Imenovanje	Parcele	Imenovanje
46	hiša št. 8 v Dragomeru	775	gozd „Podsmreka“
891	njiva, hrib	921	gozd „Velika gora“
1	cerkev na Brezovici	690	njiva „Germez“

Ta načrt nam kaže prvo stran takozvanega „lista za obseg“. Posameznih razpredelkov ni treba pojasnjevati, ker so dovolj razumljivi. Ako ena stran ali ena pola za število parcel ne zadostuje, se privzame še druga. V tej poli je druga stran, recimo stran 502. še tudi puščena za število parcel.

Drugi list — „list za lastnike“, ki izgleda takole:

Stran 503.

Štev.	V k n j i ž b a
1	Franc Adamič na podlagi kupne pogodbe z dne 1. aprila 1902.
2	Janez Adamič na podlagi prisojila z dne 2. marca 1905, št. 603.
3	i. t. d.

Franc je tukaj predposestnik. Od tega je kupil posestvo Janez, in tako gre naprej. Če kdo kupi posamezne parcele, se ravno tako vpišejo k njegovemu posestvu. Zato se tudi temu listu pusti več strani.

Najiminitnejši je pa tretji list, — „list za bremena“, iz katerega je razvidno, koliko je dolga vknjiženega na Adamičevem posestvu in izgleda takole:

Št.	V k n j i ž b a	K	h
1	Na podlagi kupnega pisma z dne 5. maja 1903, se je vknjižila za Nežo Oblak iz Brež zastavna pravica v varstvo ostale kupne cene v znesku	200	50
2	Na podlagi dolžnega pisma z dne 7. julija 1904, št. 955, se je vknjižila za Mihaela Kos iz Brež.	300	—
3	i. t. d.		

Župni upravitelj mora torej silno paziti pri vseh posestvih, da ne dobijo sosedje po zastarelosti (priposestovanju) uživanja lastninske pravice do kakega v njegovo oskrbo spadajočega posestva. Na ta način so prešla mnoga posestva mežnarj v last cerkvenikom. Moj sosed n. pr. je posekal 52 smrečic na prebendi. Ko sem ga klical na odgovor, mi je rekel, da je le svoj gozd posnažil. Izročil sem ga advokatu. Smreko sem cenil 40 kron. Advokat mi je pisal: „Ako je cenitev previsoka, izgubite že vsled tega tožbo.“ Precenil jih je potem moj drvar. Ta jih je cenil samo 8 kron. Sodnijski ogled se je vršil na licu mesta. Ta ogled je po zemljiški knjigi in mapi pokazal, da je zlezal v nadarbinski gozd za poldrugi oral. Tožbo, združeno z mnogo stroški, je izgubil. Odpustil mi ni prej, da sem ga tožil, kakor šele pred smrtjo. V tem slučaju sem po gorenjem odloku prav ravnal, ker se je šlo samo za premično blago. Pomniti pa je, da po zastarelosti ne preide posestvo v last drugega tudi 40 let ne, če se mu je užitek ves čas branil. Treba je pa zato dovolj zanesljivih in dobrih prič, da ga nasprotnik ne prekosi v številu prič. Pri sodnji je tudi to merodajno.

Pri stezah in potih je dobro nabiti deščice z napisom: „Prepovedano voziti ali prepovedano hoditi“.

S temi napisi preide morda že priposestovana pravica čez tri leta nazaj, če tem napisom nihče ne ugovarja oziroma toži. Poškodovanje takih napisov je pa kaznivo.

Lastninska posestva se množe:

1. P o n a k u p u. Dostikrat kaže pametnemu upravitelju kakšno parcelo prikupiti za cerkev ali nadarbino. Ako jo kupi (zdraži) na javni

sodnijski dražbi, kupi, kar mu kaže zemljiška knjiga in mapa. Če je kak ugovor, mora biti ta vložen pred izvršeno dražbo pri sodnji in ta ga sama poravna pred dražbo. Tak ugovor bi moral pravočasno vložiti pri sodnji tudi upravitelj, če bi morda kdo na dražbi hotel prodati kaj zemljišča, spadajočega v njegovo oskrbo ali kakšno pravico ali užitek, ki je cerkven itd. Tak ugovor bi moral pa vložiti po c. kr. finančni prokuraturi.

Če ni kupil na dražbi, ampak zasebno, je prva skrb, da ni na kupljeni parceli kaj vknjiženega dolga. To mu pove zemljiška knjiga. Za vsako kupljeno posestvo mora dobiti dovoljenje, tako za nakup kakor tudi za prepis od prečast. kn.-šk. ordinariata in od visoke c. kr. deželne vlade. Prošnji, katero je vložiti pri prečast. kn.-šk. ordinariatu, je treba priložiti: a) kupno pogodbo, b) posestno polo, c) črtež iz mape za dotično parcelo, d) izjavo dveh posestnikov tistega kraja, da ni predrago plačal in da je nakup koristen, oziroma potreben, e) izpisek iz zemljiške knjige, potrjen od c. kr. sodnije, da je dotična parcela prosta bremen.

N. pr. Kupil sem v Osilnici njivo za nadarbino. Ko delava s prodajalcem pogodbo, je zemljiška knjiga pokazala 9 starih intabulacij. Prodajalec je trdil, da ima izbrisne pobotnice doma. Ko je bilo treba njivo prepisati, ni bilo pobotnic. Ljudje so bili plačani, pa ni hotel iti nobeden k sodnji v Kočevje. Rad sem jim plačal dolgo pot, eni ženi pa celo voz najel, da sem dobil izjave, sodnijsko legalizirane, da se sme prepisati. Prodajalec je bil namreč po kupčiji odšel na Hrvaško.

2. Lastninska posestvo se množi tudi po zapuščinah ali ustanovah. Nekateri rajni zapuste za nadarbino, drugi za cerkev, tretji zopet za sv. maše ali uboge itd. kakšno posestvo ali kakšne parcele. To zadevo dobi v roke c. kr. finančna prokuratura. Ta jo tudi izpelje, toda ne brez župnega upravitelja. C. kr. finančna prokuratura vpraša upravitelja, če to zapuščino ali ustanovo sprejme. Navadno mora župni upravitelj prevzeti s takimi zapuščinami ali ustanovami tudi kakšno dolžnost. Torej naj se župni upravitelj prepriča iz zemljiške knjige, koliko je ta zapuščina vredna. Zvedel bo, kako je velika, dobil bo čisti donesek, zvedel, čigava je prav za prav. Tudi v tem, čigava je, se včasih ljudje motijo.

Tako je Neža Košir zapustila v svoji oporoki travnik vložne št. 80, katastralne občine Log, župniku na Brezovici kot mašno ustanovo

Za užitek tega travnika je opraviti vsako leto 10 sv. maš. Ves travnik vložna št. 80, katastralne občine Log, je vreden 2400 kron. Od tega je polovico že proč prodanega, eno četrtno pa uživa njen zet. Ta trdi, da jo je njemu v življenju izročila. Eno četrtno naj ima pa upravitelj. Ta je vredna samo 600 K. Za to vsoto pa ne more obremeniti sebe in svojih naslednikov z 10 sv. mašami. Škofijska določila zahtevajo za eno (ustanovljeno) mašo najmanjše 150 kron, navadno pa 200 kron. torej za 10 sv. maš 1500 do 2000 kron. Tukaj mora upravitelj ugovarjati oporoki. Prošiti mora, da ordinarijat število sv. maš zniža, ali, da se ustanova ne sprejme. Če se ustanova sprejme, mora upravitelj skrbeti, da se vsa ustanovna posestva prepisejo brez bremen na cerkev s svojim namenom.

Ravno tako se včasih pokaže potreba, kakov prostor zamenjati. Zamenjavo je napraviti z „menjalno pogodbo“. Ta menjalna pogodba se mora izpeljati ravno tako in s tistimi prilogami, kakor kupna pogodba.

Pri obeh, pri kupni pogodbi in menjalni pogodbi ne sme manjkati dostavka (clausule) c. kr. finančne prokurate, kakor je navedena v ljubljanskem škofijskem listu št. II. leto 1911, stran 32, odstavek 11: „Podsodnostni pristavek“.

Ravno po tem se je ravnati tudi, če ima upravitelj kaj prodati. To se pa že bolj redkokrat zgodi.

B. Razen nepremičnega ali ležečega posestva se nahaja v župnijah tudi premično premoženje. Tu sem spadajo mašne ustanove, ubožne in druge.

N. pr. Ustanovitelj Anton zapusti 400 kron, katero posojilo ima njegov sin Peter. Peter ima plačevati vsakoletne 5% obresti za sv. maše pri farni cerkvi. Tako ustanova. Kaj pa župni upravitelj!? Da bo ta ustanova varno naložena, jo je treba vknjižiti, in sicer na prvo mesto ali vsaj na gotovo mesto.

Taisto se mora zgoditi tudi s privatno ubožno ustanovo. Če je pa take ali enake ustanove že dobil, potem naj se le ozre v zemljiško knjigo, če so vknjižene in dobro zasigurane.

C. Vsakovrstne pravice naj bodo v zemljiški knjigi vknjižene. Take pravice so: vodne pravice, lovske pravice, pašne pravice, bira in Bog vé, kaj še. Dokler in kadar so pravice vknjižene v zemljiški knjigi, mu jih nihče ne more izpodbijati, pa tudi ne vzeti. Zakaj, kar je v zemljiški knjigi zapisano, velja za posestnika in sodnijo, kot nepreklicljiva last in pravica.

1. Zemljiška knjiga uživa povsod in mora uživati neomahljivo zaupanje. Kar stoji v njej, velja za toliko časa, dokler se ni iz nje izbrisalo ali ekstabuliralo. Kar stoji v knjigi, je resnica, če se je tudi med tem časom zunaj knjige zgodilo kaj drugega. Če je Janez kupil posestvo od Filipa, pa ga ni prepisal nase, je v knjigi toliko časa Filipovo, dokler ga ne prepíše. Če hoče Filip goljufati, lahko posestvo proda še Gregorju. Gregor pa posestvo nase prepíše, pa je njegovo. To se mnogokrat zgodi pri posameznih parcelah.

2. Zemljiška knjiga ima lastnost javnosti. To se pravi, v uradnih urah zamore vsakdo pogledati vpričo uradnika v zemljiško knjigo in si napraviti iz nje spiske in prepise. Iz nje lahko spozna vsakdo vrednost imetja vsakterega, obenem pa tudi, kako daleč je to imetje obremenjeno.

Ko bi zemljiška knjiga izgubila te dve lastnosti, bi ne imela nobene vrednosti več. V zemljiško knjigo se pa ne vpisujejo samo lastninske pravice in vknjižba dolgov, ampak tudi:

a) servitute ali služnosti, to je pravice, ki nam dovoljujejo po tuji zemlji voziti, hoditi, živino goniti itd.

Vpisuje se v zemljiško knjigo tudi:

b) zastavna pravica, s katero zastavi posestnik svoje premoženje v varnost tirjatve.

Dalje se vpisuje v zemljiško knjigo:

c) najemna pravica. Tudi to, kar kdo vzame v najem, se da lahko vpisati v zemljiško knjigo.

d) Pridržek, kaj nazaj kupiti.

e) Pravica do predkupa.

Te pravice pridejo v poštev le tedaj, ako so vknjižene v glavni knjigi.

Ker se nahajajo skoraj po vseh krajih hranilnice in posojilnice, katere vodijo večinoma duhovniki, je treba opomniti: Načelstvo hranilnice in posojilnice, naj se le vselej dobro prepriča, koliko je vredno posestvo, kako je obremenjeno, zlasti tudi o vknjiženih bremenih v zemljiški knjigi, preden kaj posodi. Res je, da dajejo te posojilnice posojila v prvi vrsti na poroštvo, toda lahko se primeri, da nimata ne dolžnik ne porok nič več lastnega v zemljiški knjigi. V tem slučaju je gotova izguba, če ne moreta dolga v gotovini poravnati. Drugič je pa to: če hoče hranilnica varovati zaupanje, mora varovati škode tudi poroke. Vemo, da nihče ne plača rad za drugega.

Ker nam zemljiška knjiga vse to in še mnogo drugega kaže, oziroma varuje, je jasna važnost te knjige.

Kako in s kakšnim uspehom se izpeljuje dekret koncilске kongregacije z dne 20. decembra 1905. o pogostem in vsakdanjem sv. obhajilu? Kaj se je dosseglo posebno pri mladeničih in pri možeh?

(Janez Klemenčič, kaplan v Kostanjevici.)

Dekret sv. Očeta o pogostnem in vsakdanjem sv. obhajilu je ustvaril v Cerkvi novo dobo, ali vsaj pripravlja za prenovljenje verskega življenja. Da se to prerčenje doseže, morajo predvsem sodelovati dušni pastirji. Dekret ne nalaga samo pravice vernikom, temveč tudi dolžnosti duhovnikom, spovednikom in pridigarjem. Šesta točka omenjenega odloka izrečno pravi: Zato naj župniki, spovedniki in pridigarji po priznanih navodilih rimskega katekizma z veliko vnemo opominjajo in navajajo krščansko ljudstvo na to tako pobožno in zveličavno navado. Rimski katekizem ukazuje namreč v II. pogl., 60. oddelku takole: „Quare parochi partes erunt, fideles crebro adhortari, ut, quemadmodum corpori in singulis dies alimenta subministrare necessarium putant: ita etiam quotidie hoc sacramento alendae et nutriendae animae curam non abiiciant. — Vehementer autem proderit, hoc loco repetere maxima illa et divina beneficia, quae ex eucharistiae sacramentali communione consequimur“.

Glavno navodilo, kako vernikom to veliko pravico razložiti, kako jih zanjo navdušiti, nam duhovnikom daje torej že rimski katekizem in pa papežev dekret. Za koristno razširjevanje in prejemanje sv. obhajila so bila potrebna pa tudi še posebna, ki so jih dali škofje za svoje škofije. Po škofovem ukazu morajo duhovniki ta odlok večkrat razlagati in ljudi navajati za pogostno prejemanje sv. obhajila, v govorih, ki so nam ukazani posebno v času osmine praznika svetega Rešnjega Telesa. Pridigar pa tudi najde še ob drugih prilikah dosti priložnosti, da opomni na to ali ono tožbo tozadevnega odloka. Škofijska sinoda tudi ukazuje, da naj dušni pastirji radi spovedujejo, da naj ljudij ne gonijo od spovednic. Pri spovedi dobe dosti prilike, da vsakega posameznika vzpodbujajo k pogostnemu sv. obhajilu. Pri tem imajo res nekaj truda. Si terret labor, aspice praemium. Kdo pa ima za prejemavci samimi več koristi, kakor duhovnik sam? Sv. obhajilo poživlja in krepi versko življenje v njegovi župniji.

Mislím, da ima vsak duhovnik toliko ljubezni do Boga, do bližnjega in nazadnje tudi do samega sebe, da bo storil vsaj toliko, kolikor

zahteva dekret, in da bo ljudstvo o po škofu določenem času opozoril na velike pravice, ki jih ima; ne samo opozoril, temveč z govori tudi navdušil, da se teh pravic poslužuje.

Vsak se trudi, ali pa vsak doseže tudi uspehov? Zastonj se gotovo ne trudi nobeden. Nikdo ne bo mogel reči: „Domine, per totum tempus laborans nullum emolumentum percepi“. Uspeh tudi ni toliko odvisen od njegovega truda, kakor od milosti božje. „Neque is est aliquid, qui seminat, neque, qui irrigat, sed qui incrementum dat, Deus.“

Novi odlok je pač vsak duhovnik najprej skušal vpeljati in razširiti potom Marijinih družb, posebno deklških. Te so že po svojih pravilih takorekoč vezane, da prejemajo sv. obhajilo vsaj vsak mesec. Nekateri pa teh pravic niso izpolnjevale, sedaj jih pa večinoma vse izpolnjujejo in rade prejemajo sv. obhajilo. To je gotovo hvalevredno in že v smislu novega dekreta. Od mesečnega sv. obhajila se jih je precej povzpelo višje; k mizi Gospodovi pristopajo vsak teden in tudi še v praznikih med tednom. Oko dušnega pastirja se mora gotovo razveseliti, če vidi nekatere svoje ovčice vsako nedeljo pri sv. obhajilu. Najbolj goreče, pa pristopajo k mizi Gospodovi, popolnoma v smislu novega odloka, vsak dan. Teh seveda ni veliko, a nekaj jih je vendarle; vsak začetek je pač težak.

Koliko in kako pogostokrat prejemajo svetega R. T., je odvisno od letnih časov in pa od praznikov. Adventni čas je za razširjanje dekreta o pogostnem sv. obhajilu najbolj prikladen; takrat pristopajo tudi v največjem številu. Doma nimajo nujnega dela, zjutraj pridejo k zornim mašam in prejmejo svojega Zveličarja. Tudi v postu pristopajo bolj pogostokrat, vendar pa postni čas ni več tako ugoden, ker imajo že več dela. V tem času izrabijo v ta namen bolj praznike in pa petke, ker takrat obhajamo skrivnosti Jezusovega trpljenja. Letos so začele tudi ob času šmarnične pobožnosti meseca maja, to posebno one dni, ko je majniška pobožnost zjutraj. Pristopi jih takrat več, kakor jih je pristopalo v adventu ali postu kljub obilnemu delu na polju.

Koliko pa pristopajo drugače v zimskem času, je pa odvisno od vremena. Če je dobro vreme in lepa pot, pristopijo večkrat med tednom, drugače ne morejo. Razveseljivo je za duhovnika, če vidi ob hudem mrazu pri sv. obhajilu osebe, ki imajo po pol ure daleč od cerkve, mogoče tudi še več.

Posebno ugodna prilika je tedaj, če sledita dva praznika drug za drugim, ali ob času raz-

nih tridnevnic. Tedaj ima miza Gospodova vedno dosti gostov. Nobena brez posebnega vzroka ne opusti pravice, ki jo dovoljuje novi odlok svetega Očeta.

Poletni čas je pa za pogostno prejemanje sv. obhajila med tednom neugoden posebno po deželi, ker takrat zadržuje delo. Pristopajo navadno le stare vdove in pa take osebe, ki so prav blizu cerkve. Duhovni pastir, ki ga vodi dušnopastirska modrost, v tem času vernikov ne bo silil, še prigovarjal jim ne bo preveč. Katera se je navadila, da je v zimskem času pristopala večkrat k sv. obhajilu, ta ga tudi poleti ne bo brez vzroka opustila. Znani so mi slučaji, ko se morajo dekleta doma večkrat vojskovati s stariši, posebno z očeti, da jim dovolijo, da smejo tudi ob delavnikih iti k sv. maši in prejeti sv. obhajilo. Natanko imajo določen čas, kdaj morajo biti doma. Da bi pa zaradi pogostnega obhajila zamenjajala delo in napravljala doma nevoljo in mogoče celo prepir, tega pa Jezus Kristus v zakramentu ljubezni gotovo ne odobrava.

Števila vsakdanjih obhajancev malih župnij seveda ne smemo primerjati s številom večjih mestnih župnij. Tam je mnogo vdov, mnogo premožnih zasebnic, ki so, kakor prerokinja Ana, večji del dneva v cerkvi.

Pri ženskah lahko rečemo, da so se dosegli že lepi uspehi. V drugi vrsti so vzbudili duhovnikovo pozornost šolski otroci. Te ima večkrat pred seboj, lažje jim prigovarja in navadno tudi rajši ubogajo. Že pred novim papeževim dekretom o zgodnjem sv. obhajilu otrok jih je preje puščal k prvemu sv. obhajilu, da bi jih tako navadil pogostoma pristopati k mizi Gospodovi. Bolj pridni pridejo celo vsako nedeljo, med tednom pa ne morejo pristopati. Zgodaj morajo v šolo, domov iz cerkve in zopet nazaj v šolo ne morejo dospeti o pravem času. Da bi pa sedeli lačni celo dopoldne v šoli, pa gotovo ne moremo zahtevati.

Kdor bi moral poročati samo o tem, koliko je dosegel glede vsakdanjega sv. obhajila pri moških, bi bil brez dvoma s svojim poročilom hitro gotov. Ti so še bolj janzenistovskega naziranja, drže se Gospodovih besed, ki jih je rekel mladeniču, ko ga je vprašal, kaj mu je storiti, da bo prišel v nebesa, namreč: „Če hočeš v nebesa priti, spolnjuh zapovedi“. Cerkvena zapoved pa zapoveduje: „Spovej se svojih grehov vsaj enkrat v letu in o velikonočnem času prejmi sv. R. T“. Ta zapoved je po njihovem mnenju stricte interpretanda, le toliko jo omilijo, da pridejo še za Božič. Nekaj je, a vendar malo. V

drugih časih se jih pa spusti bolj malo; mora biti že velik praznik, da jih pride nekaj. Izjeme so oni, ki so v tretjem redu. Ti prejemajo sveto obhajilo vsaj takrat, ko imajo redovni shod.

Janzenistovska doba je pognala globoke korenine, ki se pri moških, ki se vsake stvari bolj trdo drže kakor ženske, ne dajo tako hitro izruvati. Prigovarjamo jim in navdušujemo jih v pridigah, pa besede padajo še na zamrznjeno zemljo. Pri spovedi radi obljubijo, da bodo kmalu zopet prišli, pa jih le ni zopet do Božiča, oziroma do Velike noči. Četudi kot šolarji, tudi še kot učenci ponavljalne šole večkrat prejemajo sv. obhajilo, ko odrastejo šolskim klopem, postanejo taki, kakor drugi.

Tudi pri mladeničih je gotovo poskušal vsak potom Marijinih družabnikov razširjati odlok o pogostnem prejemanju sv. obhajila. Prepričan je bil pri shodu, da padajo njegove navduševalne besede na rodovitna tla. Pri prihodnjih in pri naslednjih praznikih je pa doživel razočaranje. K shodu so prišli večinoma vsi, pri sv. obhajilu jih ni bila niti polovica.

Kjer imajo „Orle“, skušajo s pomočjo te organizacije pripraviti tudi moške, da bi se ravnali po papeževem odloku. Od časa do časa prirejajo skupno sv. obhajilo, ki se ga udeležujejo mladeniči v kroju. Drugi moški jih vidijo in nehote se tudi njim omehta srce. Mislijo si: „Če se ti ne boje jezikanja hudobnih tovarišev, zakaj bi se jih bali mi, ki v svoji vsakdanji obleki ne vzbujamo toliko radovednosti“. Mnogo je takih ljudij, ki se silno boje misli. „Kaj bodo pa ljudje rekli?“ V svojem sklepanju pa ne gredo tako daleč, da bi se vprašali: „Kaj bo pa Bog rekel?“ Orli v tem oziru lahko prebijejo led, le, da bi sv. obhajilo prejemali zaradi svetega obhajila, ne pa zaradi parade!

Dušni pastir, ki v dnevih otožnosti, premišljuje in primerja trud, ki ga ima z moškimi, z uspehom, postane malo malodušen, za kar gotovo nima nikakega povoda. Nekaj je gotovo dosegel. Pomisli naj, da je bil novi dekret nekaj nezaslišanega. Razni moralisti so hoteli pokazati svojo bistroumnost v tem, da so določevali z največjo natančnostjo pogoje, pod katerimi sme pristopiti k mizi Gospodovi vsak mesec, vsak teden; kdor bi bil hotel vsak dan prejeti sveto obhajilo, ta bi bil moral biti že cel svetnik. Sredi teh pričkanj pa zadoni iz najvišjega mesta glas: „Tiho. Vsak ima pravico pristopati vsak dan, ki je brez smrtnega greha in sv. obhajilo prejema iz dobrega namena“. Slabe navade se hitro ukoreninijo, dobre pa počasi; to izkuša pač vsakdo.

Prigovarjanje k pogostnemu sv. obhajilu primerjamo lahko ozimini. Nanjo pade preje sneg, ko ta skopni, potem šele raste in obrodi sad. Tudi na srcih, ki hranijo seme bodrilnih besed, leži še sneg, a ko bo sneg skopnel in se bo led utajal, potem bo seme rastle in v teku let obrodilo obilen sad.

Kaj storiti v župnijah, v katerih se po slabih časopisih, ali po sprijenih osebah širi sovražnost do sv. Cerkve, do vere, do duhovnikov?

(Ivan Rihar, kaplan v Vipavi.)

„Signatura duševnega stanja našega časa, piše Fr. Stinger (Wo steht unsere heutige Predigt 1910, 150.), je velika zmedenost in negotovost v nalogah in smotrih. In ako presojamo versko podlago našega časa, tedaj je versko stališče moderne čudovita, posebne vrste mešanica iz različic in nasprotij. Če označimo ta čas kot poganstvo, bomo ravnotako dobro ali ravno tako slabo zadeli, kakor če ga označimo bistveno krščanskega. Ni ne eno ne drugo, marveč je eno in drugo. To je čas mešanice pogansko-posvetnega duha z duhom krščanstva.“

To čuti najbolj dušni pastir. Čuti, da zida na krščanskih tleh, a obenem čuti, da se mu pod vsakim korakom majejo tla. Oznanjuje Kristusa in svet priznava: Verujemo v Kristusa — a s Cerkvijo proč! Oznanjuje vero in svet kliče: Mi smo verni, — ampak z duhovniki proč! Smo kristjani, ampak pod jarem klerikalizma ne gremo!

Kristjani so, a sovražijo sv. Cerkev, sv. vero, duhovnika. Stališče dušnega pastirja je sedanji čas drugačno od stališča apostolov. Oni so orali pogansko ledino, kjer se je vsaka brazda ostro začrtana ločila od ledine; sedanji apostol pa orje na starih njivah, ne zida novo, ampak popravlja stoječo stavbo, da se ne zruši. Ne sme vsega zavreči kot pogansko, ne more vsega vzprejeti kot krščansko, dasi nosi videz krščanstva. Zdi se, da je duhovnik bolj podoben prerokom, ki so šli oživljat zamirajoče versko življenje. Kakor Jeremiju, govori Bog tudi duhovniku: „Glej danes te postavim čez narode in kraljestva, da ruješ in podiraš, razdevaš in razmetaš, zidaš in sadiš... Jaz te storim danes trdno mesto in železen steber in bronast zid zoper vso deželo, zoper kralje v Judu, njegove poglavarje in duhovnike in ljudstvo v deželi“. (Jer. 1. 10, 18.)

Duhovnik mora stati kod bronast zid, ki ne nudi nobene razpoke, kjer bi zovražnik nastavlil svoje orožje; mora ruvati in podirati in razde-

vati in razmetavati, kar napravlja sovražnik; pa mora tudi zidati in saditi.

Trojno je torej njegovo delo proti Kristusovim sovražnikom: 1. negativno, 2. polemično, 3. pozitivno.

Predno raziščemo to trojno delo, hočemo spoznati sovražne osebe in vzroke, iz katerih se rodi sovražstvo do duhovnika.

„Kdor ni z menoj, je proti meni“ pravi Gospod; kdor ni s Cerkvijo, je proti Cerkvi. Cerkvi o tujeni in brezverni ljudje goje v sebi mržnjo do Cerkve in vere, ki se na zunaj pokaže v sovražnosti do duhovnika. Cerkvi odtujene imenujemo tiste, ki so na znotraj odmrli Cerkvi in cerkvenemu življenju. Ne zmenijo se za njene nauke, ne za sv. zakramente, dasi na zunaj pošteno žive. Največ jih dobimo med premožnejšimi in bolj izobraženimi sloji: trgovci, mesarji, gostilničarji, učiteljstvo, uradništvo in sploh vsa takozvana inteligenca. Splošni vzrok te odtujenosti je domišljavost — napuh. Od Cerkve se sicer ne loči, a k javni službi božji ne hodi; sv. zakramentov ne prejema, k večjemu o veliki noči, a to samo v krajih, kjer je ta krog inteligence mal in zato še pod vplivom splošno verne mase ljudstva. Seveda je ta vzrok, ki ga še nekaj veže na Cerkev, le zunanji. V večjih krajih, trgih, mestih izgubi tudi ta zunanji razlog svoj vpliv.

Bližnji vzroki te odtujitve so kaj različni. Pri mnogih je kriva vzgoja. Po očetih si privzamejo sinovi necerkvenega duha. So hiše s tradicionalnim odtujenjem od Cerkve. Izobraženci prineso iz svojih študijskih let duha indiferentizma. Ne čutijo več potrebe po višjih, duhovnih idealih. Ostanjejo materijalisti, naturalisti. Njihova „služba božja“ je narava, nedeljski izleti, hribolastvo, prirejanje veselic itd. Očitati si ne puste ničesar, žive družabno pošteno. Nedopustno je njihovemu ponosu, da bi se uklonili avtoriteti sv. Cerkve. Farovško komando odločno odklanjajo. So pa tudi drugi, ki so vsled kakega konflikta z duhovnikom obrnili svojo ost proti njemu in Cerkvi, ali si jih je z neprevidnim ravnanjem odtujil. Včasih je kaka beseda, ki jo duhovnik, nič hudega ne misleč neprevidno izreče, pa razdere spoštovanje vernika do svoje osebe, službe in tudi resnice, ki jo zastopa. Tudi kot spovednik utegne temu ali onemu z neprevidnim ravnanjem zagreniti cerkveno življenje, ali ga celo popolnoma odvrniti od sebe, da začne opuščati sv. zakramente, pridigo, službo božjo. Netaktnost na prižnici prazni cerkve.

Vzroki brezbriznosti, da, še zlasti nevere in sovražnosti do vere so po besedah sv. Pisma ne-

vednost (Rim. 10, 14, 11, 30—32.), največkrat pa grešno življenje. Mesenost otemni duha.

Iz slabe vesti vstaja nevera. „Dobro se vojskuj v vojski“, spodbuja sv. Pavel (1. Tim. 1, 19.) „in ohrani vero in dobro vest, katero so nekateri odvrkli in od vere odpadli“. Grešnik skuša tajiti najprej tiste praktične resnice, s katerimi je navzkriž, in ki obsojajo njegovo življenje. Doslednost pa ima veliko silo bodisi v dobrem, bodisi v slabem; in tako začne grešnik dosledno tajiti tudi druge resnice.

Odpor proti veri se v konkretni obliki pokaže v sovraštvu do duhovnika. Od tod tako ljut boj proti duhovnikom. „Indiferentni krogi ne poznajo razlike med vero in zastopnikom vere“, je dejal socijaldemokratski voditelj dr. Berstl na dunajskim strankinem zborovanju l. 1897. Sovražniki vere vedo za to, zato dvigajo v svojem časopisju tako besno „Pfaffenhetze“. „Socijalna demokracija najodločneje in z vsemi „dopustnimi“ sredstvi pobija zastopnike vseh verskih družb“, se je proglasilo na zborovanju.

To sovraštvu se tudi organizira. Omenjam mednarodno zvezo framazonov, svobodne misli, veliko vlogo igra to sovraštvu tudi v soc. demokraciji. Pa so tudi krajevne organizacije, liberalna društva itd.

Kar je živčni sistem telesu, to je časopisje sovražnikom vere. Moč časopisja je dovolj znana. Med tem ko se človek utruja, opeša, se ne utruja in ne opeša časopis. Vedno daje navodil, bodril, novih misli. Časopis združuje in potencira posamezne sovražne sile. Kjer se je slabo časopisje ukoreninilo, je silno težaven boj. To je tisočglava hidra. Človek je včasih antipatičen pri ljudeh, da ne izda njegovo ruvanje nič pri njih. Časopis ne vzbuja teh antipatij, in vendar se za njim lahko skriva in iz njega govori izvržek človeštva. Nevarnejši kakor sovražne osebe so sovražni časniki.

Taki so torej sovražniki duhovnega pastirja, z njihovim delom se ima kosati njegovo delo. Sedaj si oglejmo to delo.

I. Negativno delo proti sovražnikom sv. Cerkve, vere, duhovnika. To delo obstoji v tem, da ne da prilike za sovražnost. Tu sem spada celo poglavje o duhovnikovi osebnosti. Kako čudovit učinek so imele besede božjega Učenika: „Kdo izmed vas me bo greha prepričal!“ Sovražili so ga, pa so umolknili. Svetost njegovega življenja je bil dokaz za resnico njegovega nauka.

Oseba duhovnikova mora biti neoporečna. Naj omenim samo nekaj potez iz značaja duhovnikovega.

Ljudomilost. Ljubezen izvablja protiljubezen in zatre kali sovražnosti, kakor solnčna svetloba miazme bolezni. Ljudstvo mora čutiti, da ga duhovnik ljubi. To čuti, ako duhovnik rad stopa med ljudstvo, mu privoščiti dobro besedo. Važnost osebnega stika! Duhovnik mora biti v vsakem času vsem dostopen v svoji hiši. Grešna bi bila rezkost, zadirčnost, nepotrpežljivost. Za zaprtimi, zaklenjenimi vrati župnišča ne biva pastir, ampak najemnik. Dušni pastir ni policaj ne komandant, ampak oče in pastir. Ista ljubezen mora veti iz pridig, iz opominov v spovednici.

Nesebičnost. „Mrtva roka“, „farška bisaga“, dovolj jasno govori, s kako mikroskopičnim preiskavanjem iščejo sovražniki peg na tej čednosti v duhovnikovem značaju. Boj proti štolnini, biri imajo namen sugerirati ljudem prepričanje, da išče duhovnik le svojih koristi. In kakšen sklep pride iz tega prepričanja? „Duhovnik uči, govori na prižnici in drugod, ker je plačan, ker gre za njegov dobiček — zatorej nikar mu verovati!“

Previdnost. Najzopernejše breme za ljudstvo je davek. Tudi dobri ljudje se dajo hitro nahujskati zoper dajatve za popravo župnišč, cerkva, cerkvenih klopi i. t. d. Kmalu bruhne na dan: „Rajši od vere odstopimo!“ Najhujši boji, ki so zgibali tudi najnižje sloje, so bili tega značaja. Zato jih neprenehoma izrablja veri sovražno časopisje. Tu je treba silne previdnosti.

Nič manj priljubljen tema v sovražnem časopisju je stikanje po škandalih, ki omadežujejo čisto življenje duhovnika. V vsaki drugi pregrehi ga dobro ljudstvo še morda more ščititi in izgovarjati, v tem ne. Tudi najmanjši madež se močno vidi na časti duhovnikovi. Zato velika previdnost v občevanju z ženskami, previdnost pred alkoholom, pred gostilno!

Avtoriteta ima privlačno moč. Duhovni pastir si bo kmalu odbil od sebe ljudi, ako bodo začutili, da je med njimi in njihovim dušnim pastirjem tretji posredovalec, morda celo ženska oseba. Vsaki vladi se težko ukloni človeški nupuh, ženski vladi se upira tudi ponos. „Ako pa kdo v svoji hiši ne zna gospodariti, kako bo skrbel za cerkev božjo“ (1. Tim. 3, 5.).

Omeniti bi bilo skrb za točnost službe božje. Netočnost, predolge pridige odtujijo zlasti moški svet.

Duhovnik čistega značaja je „bronast zid“, ki varuje sebe in Cerkev in vero.

II. Polemično delo. Sovraštvu je strast, ki oslepi človeka. Ako je duhovnik še tako popoln, sovraštvu najde in iznajde dovolj stvari,

da neti boj proti njemu. Podtika mu slabe namene, dela z lažmi in zavijanem, ako ni snovi dovolj iz domačega kraja, jih prinese iz vseh koncev sveta. Hoče omajati tudi same verske temelje. Ako nadalje pomislimo, da mora duhovnik iztrebljati grešne navade, zatirati greh, je gotovo, da mora zadeti na odpor pri grehu vdanem človeškem srcu.

Kaj naj stori, ako raste sovražnost do njega?

Prvi pogoj uspešnega boja je orientacija, spoznati mora nasprotnika, vzroke odpornosti, njegovo orožje.

Človeka, ki širi sovraštvo, izključiti iz vrst svojih vernikov, ne gre. Še je njegova ovca, če prav ubežna in uporna.

Poišče naj vzrok sovražnosti. Ako ga najde, naj ga skuša odstraniti. Zelo ugoden čas je za to, kadar župnik nastopa novo službo. Z modrim in previdnim ravnanjem marsikaj lahko ugladi, kar bi prednik ne mogel storiti. Nikdar ne sme pokazati, da hoče zlomiti odpor. Ampak, če le mogoče naj položaj tako razjasni, da sovražnik sprevidi, da lahko spremeni dose danje svoje stališče na podlagi spremenjenega stališča, ne da bi mu treba iti v Canosso. To je navadno mogoče pri takih ljudeh, ki še spolnjujejo verske dolžnosti in so samo iz osebnih razmer prišli v nasprotje z duhovnikom.

Pri popolnih brezvercih, zakrknjenih je tako postopanje brez uspeha. Toda tudi teh ne sme zanemariti v svoji pastirski gorečnosti. Resna beseda, ki jo duhovnik ob ugodni priliki spregovori tudi zagriženemu sovražniku, ni vselej brez učinka. Včasih se taka beseda tako globoko zagrebe v srce in vest, da se je ne more otresti in čez čas morda obrodi sad. Zlasti pri teh je nepreračunljive sile osebnost duhovnika. Če vidi vzor-duhovnika, ki ne išče svoje koristi, ne časti, ne veljavnosti, ampak ga je le skrb za dušni in telesni blagor drugih, je to pridiga, ki ne govori ampak sveti, lux mundi, in morda se bo tudi v nasprotniku vzbudila želja otresti se del sence in priti k luči.

Duhovnikovo nastopanje mora biti odkrito, pravično, brez diplomacije; ne sme biti vsiljiv, ampak jako takten. V verskih in nraavnih resnicah ne more biti popustljiv. Nasprotnik mora spoznati, da so tudi kompromisi nemožni. Priti mora do prepričanja, da v tem oziru ni tolerance, kakor je tudi Kristus ni spoznal. „Nolite putare, quoniam veni solvere Legem aut Prophetas. Amen, quippe dico vobis, donec transeat coelum et terra, iota unum aut unus apex non praeteribit a lege, donec omnia fiant“ (Mt. 5, 17, 18.).

Brezpogojno pa treba nastopiti proti slabemu časopisju. Temeljit pouk na prižnici, v zasebnih pogovorih, v društvih, opomin v spovednici o nevarnostih, grešnosti, odgovornosti, ki tiče v slabem časopisju, v naročanju, razširjanju, čitanju, bo marsikaj izdal. V zasebnem pogovoru z možmi, gospodarji, ki imajo sami slabo berilo pod svojo streho, ali ga imajo njim podložni ali od njih odvisni, naj skuša pregnati to kugo. Močan vpliv ima tudi spovednica, ter naj vodi dosleden boj proti temu zlu. Silno pa oslabi ta vpliv, ako ni med sosednimi spovedniki enotnega postopanja. Rado se zgodi, ako odreče odvezo, da sliši odgovor: „Zakaj pa dobi pri tem in tem duhovniku odvezo?“ Na osebne napade po časopisju naj previdno reagira. Mnogokrat je najboljši molk. Tako ne bo dobil njegov boj značaja osebnega interesa. Razkriti je treba laži v časopisju, da mu vzame pri ljudeh vero vanj: vzgojiti je treba javno mnenje, da je sramotno imeti tak list pod streho. V boju proti slabemu časopisju pa ne sme samo svoje moči rabiti. Zelo važni pripomočki so časniški odseki v Marijinih družbah, Orli, zaupniki po posameznih krajih, ki naj pazijo na liste in jih zatirajo. Duhovnik naj je bolj duša, roke in orožje mu bodo ti pomočki.

Neverjetna moč oslabiti nasprotnika je ignoriranje. Kako tlači protikrščansko časopisje krščansko gibanje, da se ne more razviti do popolne moči? Z molkom ga duši! Delo katoličanov, njihov napredek, njihove zasluge ubiva z ignoriranjem. To je indiferentno sredstvo, ki ga more uporabiti tudi duhovnik nasproti svojim sovražnikom, sovražnikom Cerkve in sv. vere.

Kričač nazadnje utihne, ako mu nikdo ne odgovarja. Še tako bojevit dopisnik se nazadnje utruji, ako vidi, da se duhovnik sploh ne zmeni zanj. Nasprotna društva pospé, ako jih nihče ne dram; prireditve nasprotnikov se razkade brez posebnih posledic, ako jih nihče v mar ne jemlje. Nasprotno pa se začnejo takoj živahneje gibati, če n. pr. duhovnik izrazi veselje nad njihovim hiranjem. In ko jih morda proglasi za mrtve, ravno takrat ožive.

Pravilo v polemičnem boju bi torej bilo nekako tako: V vsem ljubezen, v nekaterih stvareh boj do uničenja, drugo pustiti v miru, da samo razpade.

III. Pozitivno delo. Sovrašstvo je ločitev, združitev je ljubezen. Da torej ne pride do ločitve in sovrašstva z ljudmi, mora duhovnik gojiti medsebojno ljubezen. Ljudstvo, ki je globokoverno, ne bo kmalu odpadlo od duhovnika,

sovražnost do Cerkve in duhovnika ne bo našla mesta med njim. Utrditi versko življenje v ljudstvu je pozitivno delo nasproti sovražnikom vere.

Kakšno je v podrobnosti to delo, kaže dovolj jasno ljubljanska sinoda. Syn. 1903. Vzgoja mladine doma, v šoli, po šolski dobi. Posebno je v nevarnosti mladenič, da se ne navzame veri in Cerkvi sovražnega duha. Sinoda (Syn. 1903, 25.) pravi: Cum vero pastores animarum contra praefatas inclinationes iuventutis (propria voluntas et superbia, intemperantia, impudicitia, pravi socii), inprimis contra praefatas pravas consuetudines agere obligati sint, ideo iuventus, praecipue iuvenis a sacerdote avertitur, sacerdotem fugit, quasi inimicum reputat odioque prosequitur. Pomoč proti temu so razne organizacije; izobraževalna društva, Marijine družbe, Orli, dekliške zveze, abstinenčni krožki itd., sploh vse krščanske organizacije, s katerimi se ali ljudje odtegujejo od hudega, ali pa smotrno vodijo v boj proti hudemu.

Ako si odtegnil ljudi, zlasti mladino vplivu nasprotnikov, si nasprotnike tako osamil. Kak lep uspeh se je s to taktiko dosegel pri boju zoper ples in vse kar je s plesom v zvezi! Marijine družbe so pobrale dekleta in fantje so zvečine ostali sami brez plesalk. Ples je na tem trpel na zabavi in izpostavili so se zasmehu — in plesi so vedno redkejši. Posebno pozornost mora obračati na šolsko mladino, ki je zadnje leto v šoli, ali ko učeni izstopijo iz šole, da jih vpelje v društveno življenje in jih tako odtegne sovražnemu vplivu.

Seveda trpi duhovnik pri takem delovanju mnogo žrtev dušnih, telesnih, denarnih. A ravno s takim premišljenim, sistematičnim delom, z društvenimi predavanji, poučnimi večeri, pogostnimi sejami, sestanki, prireditvami, z rednimi shodi Mar. družb, tretjega reda itd., s poukom mater, velikonočnim izpraševanjem, delovanjem v zadrugah je v vednem stiku z ljudstvom in to je najboljšo delo proti sovražniku.

Silno izdaten pomočnik pri tem je tudi dobro časopisje. Zato posveča vso skrb agitaciji za časopisje. Dopisi iz domačih krajev so velikega agitacijskega pomena za razširjevanje časopisja, pa tudi sredstvo, da se uničijo kake krožeče laži, razjasne morebitna nesporazumjenja, razkrijejo nakane sovražnikov.

Jedro pozitivnega dela proti sovražnikom sv. Cerkve, sv. vere in duhovnika pa je poglobitev in utrditev verskega življenja. Brez te

podlage je vse organizacijsko, izobraževalno, politično delo zgradba brez notranjih vezi, hiša, sezidana na pesek. Pravo duhovnikovo bojišče je prižnica, spovednica, šola, bolniška postelj, sploh podrobno duhovno pastirsko delovanje. Aktualnost pridig, apologetika, življenje cerkvenih organizacij, pogostno prejetanje sv. zakramentov podpira boj proti zmotam duha, blodnjam strasti, proti grehu sploh in posredno proti sovražnikom vere in Cerkve.

Pod takim delovanjem duhovnika in pod vplivom božje milosti, katere pomoč si mora duhovnik z molitvijo izprositi, bo rastla ljubezen vernikov do resnic sv. vere, do matere sv. Cerkve in do duhovnika. In duhovnik bo veselo delal pod božjim varstvom s zavestjo preroka, kateremu je govoril Bog: „Et bellabunt adversum te, et non praevallebunt, quia ego tecum sum, ait Dominus, ut liberem te“. Jer. I, 19.

Casus:

Clemens, curatus in carceribus publicis, invenit in numero captivorum hominem, quem ex actis judicialibus cognovit virum studiis quidem bene versatum, sed per socios malos corruptum et multorum criminum reum: veluti seditionis, incendii et perjurii. In familiari colloquio ab eo audivit, ipsum esse membrum societatis socialisticae et liberae cogitationis sectatorem. Libros etiam legit malos et prohibitos.

Clemens, strenue monendo, eum tandem paratum fecit, ad suscipienda sacramenta; laetus ei assignavit diem confessionis excipiendae.

Interea vero curatus noster, qui casum hunc satis intricatum esse perspexit, sedulo ejus resolutionem parabat in his dubiis.

1. Quid est reservatio casuum? — Ejus finis et modus?

2. Quae sunt conditiones, ut reservatio locum habeat?

3. Quis potest absolvere a casibus reservatis?

4. Quae sunt conditiones requisitae pro absolutione?

5. Quid Clemens in casu isto facere debet?

Responsa ad 1. 2. 3. et 4. quaestionem videsis in libris auctorum Noldin, Aichner, Zupančič.

Responsa ad 5. Ante omnia Clemens rite distinguere debet casus episcopales in dioecesi Labacensi reservatos a casibus papalibus.

Seditio, incendium et perjurium sunt gravia crimina in nostra dioecesi reservata. Seditio vero solum tum reservatum crimen est, si machinatio

vel conjuratio contra suam Maiestatem intendatur et promoveatur. Incendium deliberate attentatum et periuratio in foro iudicii in nostra lege statuuntur qua casus reservati.

Cum Clemens ex actis judicialibus plenam scientiam horum criminum habeat, certo iudicare potest, utrum reservata censeri possint an non.

Si quaeritur, num ignorantia reservationis ex parte poenitentis ipsam impediatur, respondendum, quod non, nam talis est legis hujus interpretatio doctrinalis (Cf. Msgr. Zupančič, Pastirstvo, p. 593), quam Ordinarius tacite approbare censetur.

Clemens vero nihilominus suum poenitentem directe absolvere potest, nam confessariis eorum, qui in carcere detinentur, facultas absolventi conceditur. (Cf. Synod. dioec. I. p. 156.)

Majorem difficultatem parant Clementi casus papales. Satis quidem ipsi notum est, in Const. „Apostolicae sedis“ contineri in serie casuum, qui ordinario modo Pontifici reservati sunt, sub numero IV. censuram in: „Nomen dantes sectae massonicae aut carbonariae aut aliis ejusdem generis sectis, quae contra ecclesiam vel legitimas potestates seu palam seu clandestine machinantur, necnon eisdem sectis favorem qualemcumque praestantes earumque occultos coryphaeos ac duces non denuntiantes, donec non denunciaverint,“ tamen anceps haeret, an socialistae et liberi cogitatores his accenseri possint.

Theoretice probabile est associationes socialisticas accensendas esse sectis, quae censuris feriuntur, nam a Leone XIII. aequiparantur communistis et nihilistis, quorum sectae certe sub censura prohibita sunt; practice tamen dubium manet, cum aliqui auctores eos a censura immunes declarent et iudicium ecclesiae in hac re nondum habeamus.

Liberi cogitatores vero tamquam a fide christiana apostatae habendi sunt et subjiciuntur censurae excommunicationis speciali modo reservatae.

Supposita scientia in hoc poenitente censura ipse irretitus est. Clemens tamen ipsum potest absolvere directe a dubia censura in socialistas lata; pro casu altero apostasiae a fide vero confessarius facultatem absolventi a legitimo superiore sibi procurare debet.

Libros malos et prohibitos legendo peccavit iste homo et in censuram excommunicationis incidit, nam artic. II. cit. Constit. omnes et singuli scienter legentes libros apostatarum et haereticorum haeresim propugnantes... subjiciuntur excommunicationi speciali modo pontifici reservatae. Liberi vero cogitatores apostatis adnumerantur et libri eorum data opera haeresim propugnare solent; et necessaria scientia in hoc poenitente docto praesumitur, quod ceterum Clemens apte interrogando statim cognoscere potest.

Si ergo eum poenitet hujus criminis et libros malos tradere paratus est, Clemens eum absolvere potest vi specialis facultatis.

Alios malos libros vel folia prohibita legendo plerumque graviter peccavit, tamen in lege nostra dioeciesana aliqua reservatio vel censura in hujusmodi lectores non est statuta.

Clemens ita paratus et necessariis facultatibus instructus potest confessionem sui poenitentis excipere, et si eum contritum inveniet ab omnibus peccatis et censuris directe absolvere. Haec absolutio data in foro interno probabilius valet etiam pro foro externo, excepto casu, si aliqua censura in eum lata fuerit per sententiam condemnatoriam. (Noldin, de poenis eccl. n. 31.)

Letno poročilo Marijinih družb za leto 1910.

Janez Kalan.

Zdaj ko imamo institucijo dekanjskih vodnikov Marijinih družb, so se po večini dala dobiti letna poročila posameznih družb skupaj, da je mogoče podati zopet enkrat malo skupnega pregleda. Vendar pa je število „poročil“ le pri nekaterih dekanijah popolno; pri večini manjka še po eno, dvoje ali tudi več. — Vprašanja „letnega

poročila“ so sestavljena takó, da — če so družbine knjige v redu — je mogoče sestaviti poročilo v pol ure ali vsaj v eni uri. — Letna poročila se podajajo vedno ne za tekoče, ampak za minulo leto.

Po doposlanih poročilih je število družb in udov tako-le:

Dekanije	Dekliške				Mladiške				Ženske				Moške			
	štev. družb	udov	gost.	kand.	štev. družb	udov	gost.	kand.	štev. družb	udov	gost.	kand.	štev. družb	udov	gost.	kand.
1. Ljubljana	6	1206	147	135	4	240	—	60	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Okolica Ljubljane	15	1838	21	133	6	250	2	29	4	394	—	—	1	24	—	—
3. Cirknica	9	1143	4	152	5	215	1	48	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Gottschee (Kočevje)	6	427	—	19	1	21	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Idrija	6	603	5	88	1	14	—	—	1	14	—	—	—	—	—	—
6. Kamnik	18	2006	19	173	12	459	1	57	2	326	—	—	1	38	—	—
7. Kranj	16	1794	31	110	11	355	2	26	5	404	2	14	—	—	—	—
8. Leskovec	13	2356	1	107	8	316	3	36	1	86	—	—	1	31	—	—
9. Litija	15	1175	34	258	3	212	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—
10. Loka	18	1911	25	180	9	304	—	45	3	440	—	—	2	107	—	—
11. Moravče	10	986	5	65	2	136	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12. Novo mesto	15	2036	42	141	7	315	—	49	—	—	—	—	—	—	—	—
13. Postojna	7	644	5	38	3	118	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—
14. Radoljica	22	1342	31	153	7	264	3	18	4	463	—	10	3	09	—	2
15. Ribnica	10	1017	5	109	3	168	—	63	—	—	—	—	—	—	—	—
16. Semič	7	933	3	44	4	124	1	16	—	—	—	—	—	—	—	—
17. Šmarije	9	1329	16	85	4	160	3	16	—	—	—	—	—	—	—	—
18. Trebnje	9	1115	34	126	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19. Trnovo	7	858	34	136	1	21	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20. Vipava	13	465	14	142	2	30	—	31	—	—	—	—	—	—	—	—
21. Vrhnika	10	956	7	114	5	145	1	24	1	41	—	—	—	—	—	—
22. Žužemberk	9	1097	7	86	6	182	—	21	—	—	—	—	—	—	—	—
	250	27237	490	2594	104	4049	24	589	21	2168	2	24	8	309	—	2

Skupno število vseh družb $250 + 104 + 21 + 8 = 383$.

Leta 1910 je bilo na novo vpeljanih družb: 8 dekliških, 4 mladiške, 1 za žene, 1 za može.

K temu pregledu še nekaj pojasnil:

Dekliške družbe so splošno dokaj dobre. Le v nekaterih slučajih se toži, da tudi z dekliško družbo gre težko. Priporoča se pa pri dekliških še več pazljivosti pri izbiri in več strogosti pri presojanju napak, da se odpravijo iz družb vsi škandali in vse, nad čemer se ima kdo po pravici kaj spotikati. Marijine družbe niso molitvene bratovščine, in pri njih se mora zahtevati neka mera popolnosti. Posebno glede plesa uči izkušnja! Če se strožje nastopa, bolje je. Če se pa spregleduje, pa ni miru! Katero veseli plesati in po gostilnah hoditi, naj ima svoje veselje, toda iz družbe naj gre! Za to družbe ni treba! To znajo tudi take, ki niso v družbi. Zato je najbolje naprej povedati: Katera bo brez dovoljenja le enkrat plesala, bo izključena (trajno). Če se to naprej pove, se ne more potem nobena pritožiti, da se ji dela krivica. To prakso priporoča in potrjuje izkušnja ter pogovor z mnogimi vodniki. Sploh pri dekliških družbah je pametna strogost potrebna, če hoče družba biti dobra.

Mladiške družbe se čč. gg. duhovnikom toplo priporočajo. Najprvo naj bi se oživile vse propadle! Naj iz razvalin vzcvete novo življenje! Potem pa še popolnoma novih! — V zadnjem času se z mladiškimi družbami zopet nekoliko boljše. Polagoma nastajajo nove, stare se prenavljajo. Res je: mladič potrebuje še izven cerkve nekaj, kar ga vleče, miče in drži. Na drugi strani pa tudi izkušnja potrjuje in prepričanje vedno bolj prodira, da je le na cerkveni podlagi mogoče zasnovati trdno in zanesljivo mladiško organizacijo. O tem se bo še v teku prihodnjega leta govorilo.

Prav posebno se priporočajo še „Marijini vrtci“ kot daljna priprava na Marijino družbo. Zelo veselo je, da so se mnogi gospodje te najnovejše institucije tako hitro in z veseljem priprijeli in si obetajo od nje mnogo sadu. Po pravici se stavijo v to organizacijo malih velike nade. Zlasti mladiške družbe se dajo po tem potu v življenje spraviti. — Več je, oziroma bo še povedal „Bogoljub“.

Še dve vljudni prošnji: 1. Gg. vodniki, sami se lepo prosijo, da bi se hoteli ravnati kolikor mogoče po „Vodniku marijanskem“, — da

bo dosegel svoj namen, ki je: edinstveno in pravilno vodstvo družb. Seveda je treba v to svrhu knjigo dobro poznati.

2. Z ozirom na družabnike pa se nujno prosi, naj bi se parola „**Noben** družabnik brez družbenega glasila“! vzela popolnoma doslovno in zaresno. „Bogoljub“ želi biti gg. vodnikom pomočnik, ki podpira njih trude in dopolnjuje njih nauke. Prav gotovo je, da tisti člani, ki nimajo do družbenega glasila veselja, niso dobri družbeniki; to so oni, ki vodniku delajo težave. To stvar pa je treba organizirati. Več v tem v zadnji številki „Bogoljuba“ t. l. v oddelku „Marijino cvetje“.

Končno še eno besedo v zagovor in pojasnilo. Škofijskemu vodniku se rado očita, da hoče vladati „absolutno“. — Ne kakor, da bi bil s tem kaj užaljen, ampak resnici na ljubo, da se razumemo, bodi povedano z vsem mirom in ljubeznijo, da je to naziranje zmotno. Ravno on si je prizadeval, da se je v tem oziru vpejlala popolna „konstitucija“. On je zaželel, da se volijo dekanjski vodniki, ki pridejo skupaj vsako leto najmanj enkrat; pa bi jih rad povabil večkrat; če ne vsak mesec, pa vsaj štirikrat na leto, da bi se posvetovali v tekočih zadevah, — ko bi jim ne bilo tako težko priti. Dalje je zaželel in se je letos že večinoma vpejlalo, da bodi v vsaki dekaniji ena konferenca spomladi marijanska, pri kateri lahko vsak gospod pové svoje mnenje in želje glede vodstva družb. Tako ima vsak posamezen vodnik inženro in vpliv na celotno vodstvo družb.

Pa še ena pot je, po kateri je mogoče vsakemu gospodu vplivati na vodstvo družb, namreč

ta, da piše v družbeno glasilo. Doslej je škofijski vodnik navezan v tem oziru le sam nase in mora za članke vedno sam skrbeti. Jasno pa je, da urednik ne more vprašati prej kake konference; kakó naj zapiše — dasi bi jo časih prav rad — ampak mora v naglici napisati, kar se mu ravno potrebno zdi in kakor za pravo spozna. Gospodje voditelji so prav vljudno povabljeni na sodelovanje. Blaga sicer ne manjka; toda dobrega blaga, in ravno takega, ki je prav potrebno, takega pa ni preveč. Zlasti so zaželjena poročila in vsodbuda za mladeniške družbe. Tudi o družbah za žene in može, kjer jih imajo, bi dobrodošlo kako poročilo.

Kar se pa tiče članka o „mešanih igrah“ kateri posebno mnogim gospodom ni ugajal, on tega ni odločil samovlastno, ampak se je opiral na posvete in sklepe prejšnjih škofijskih shodov. Posebno III. shod se je s tem vprašanjem pečal. V „Škofijskem Listu“ leta 1909, št. 4, stran 52, se v poročilu tega shoda namreč bere doslovno tako: „Nikdar naj družba kot taka ne priredi iger z mešanimi vlogami; sploh naj člani Marijine družbe pri takih igrah nikoli ne sodelujejo“. Naj se tudi pogleda, kaj govori prva sinoda v tem oziru, namreč: rogamus ..., ut praecipue in praeparandis ludis scenicis omnimodae verecundiae memores sint, v. g. in ludo non adhibeantur nisi personae eiusdem sexus ...“ (Synod. I. pg. 29. num. 46. g.). In tega poročila ni spisal voditelj, marveč presvetli gospod knezoškof sami, kakor se v listu vsak lahko prepriča. Nič več ne rečemo, kako naj bo; ampak takrat smo tako sklenili in je bilo vrhutega še avtorizirano.

103.

Letno poročilo družbe treznosti.

Janez Kalan.

Z družbo treznosti gre bolj težko in počasi kakor z Marijinimi družbami.

Prenovljena družba treznosti se je vpeljala leta 1903. Torej obstoji že 8 let. V teh osmih letih se je družba vpeljala, kolikor je osrednjemu vodstvu znano, v 65 župnijah. To je šele dobra šestina župnij. Nepotrebna pa bi ne bila nikjer, ker se povsod preveč pije in povsod napravlja nezmernost veliko gmotno in moralno škodo.

Te župnije so: Dekanija Ljublj. okolica: Brezovica, Dobrova, Polje, Preska, Sora, Št. Jakob, Št. Vid, Šmartno, Vič. — Cirknica: Cirknica.

— Idrija: Idrija, Črni vrh, Spodnja Idrija, Žiri.
— Kamnik: Kamnik, Homec, Komenda, Mekinj, Mengeš, Radomlje, Rova, Stranje, Zg. Tuhinj.
Kranj: Kranj, Goriče, Križe, Predoslje, Smlednik, Šenčur, Šenturška gora, Šmartin, Trstenik, Zapoge. — Litija: Šmartno, Sava. — Loka: Rateče, Selca, Šk. Loka, Žabnica, Železniki. — Moravče: Dol. — Novo Mesto: Mirna peč. Šmarjeta. — Postojna: Studeno. — Radovljica: Boh. Bistrica, Jesenice, Dobrava, Kamnagorica, Koroška Bela, Kropa, Srednja vas. — Ribnica: Struge, Škocjan. — Šmarje: Javor.

— Trebnje: Trebelno, Št. Lorenc, Št. Rupert.
 — Trnovo: Trnovo. — Vrhnika: Borovnica.
 Dol. Logatec, Polhov gradec, Rakitna, Sv. trije
 kralji. — Žužemberk: Sela.

Ne ve se pa za gotovo, če vse te družbe žive,
 ker nekatere niso poslale še nobenega poročila.
 Lani je došlo 36, letos le 28 poročil.

Kjer je cerkvena Družba treznosti še usta-
 novljena, ne da bi bilo osrednjemu vodstvu
 znano, se nujno prosi, naj se mu to bla-
 govoli sporočiti (ali v zasebnem pismu ali
 potom knšk. pisarne), da se imenik izpopolni.

Razen tega so ponekod še treznostni ozi-
 roma abstinenčni „odseki“ pri Marijinih druž-
 bah ali društvih. — Tudi o teh odsekih bi radi
 imeli popoln pregled, in prosimo poročil, odkoder
 še niso bila poslana in v „Bogoljubu“ objavljena.

O nekaterih župnijah se ne ve, ali je vpe-
 ljana Družba treznosti za celo župnijo ali je odsek
 kakega društva ali družbe. Ko se bo natančneje
 dognalo, se bo imenik izpopolnil.

Vseh udov družbe treznosti v 28 družbah,
 od katerih je prišel letos izkaz, je: I. stopinje
 (abstinentov) odraslih 336, otrok (do 14. leta) 1350,
 II. stopinje odraslih 1318, otrok 1098. Skupaj 4102.

Ob tej priliki se priporoča treznostno gi-
 banje nanovo, naj se nadalje še krepkeje razvija.
 Kjer si že ne upajo pri drugih nič opraviti, naj
 bi poskusili, vsaj pri družbah, prav posebno
 pa še v šoli pri otrocih, kjer delo gotovo
 ne bo brez uspeha. V ta namen se priporoča
 „Mali protialkoholni katekizem“ (à 10 vin. pri
 Ničmanu) in sprejemnice za otroke (à 2 vin.).
 Otroci do 14. leta (izstopivši iz vsakdanje šole) naj
 bodo vpisani posebe. Vpisovalne pole in spre-
 jemnice za odrasle (à 10 vin.) se dobijo istotako
 v Ničmanovi prodajalni. Naj bi ne bilo šole, v
 kateri bi se otroci ne navajali k zdržnosti. In da
 bo bolj držalo, naj se nekako „organizirajo“ s
 tem, da se jim da dotična podobica, da se vpi-
 šejo v neki zapisnik in zavežejo za neko gotovo
 dobo. To se da združiti z „Marijinim vrtcem“
 ali pa se uredi vsaka teh dveh stvari posebe.
 (Zato, ker nekateri otroci bodo pri obeh, drugi
 zopet le pri eni od teh dveh „organizacij“.) Torej
 kakor kak katehet pri svojih razmerah za boljše
 spozna.

Tudi pregled teh otroških „organizacij“ bi
 si želeli imeti in objaviti.

104.

Izplačevanje draginjskih doklad ljudskošolskim učiteljem, nagrad za verouk in potnin katehetom potom c. kr. poštne hranilnice.

C. kr. deželni šolski svet za Kranjsko spo-
 roča z dopisom z dne 14. novembra 1911, št. 7994,
 semkaj doslovno:

Im Anschlusse beehrt sich der k. k. Landes-
 schulrat dem hochwürdigen fürstbischöflichen
 Ordinariate ein Exemplar der h. o. Kundmachung
 vom 14. November 1911, Zl. 7994 (L. G. Bl. Nr. 42),
 betreffend die Auszahlung der Dienstbezüge der
 an den allgemeinen öffentlichen Volksschulen
 in Krain angestellten Lehrpersonen aus dem
 Normalschulfonds und eine Abschrift des dies-
 falls unter einem an alle unterstehenden Be-
 zirksschulbehörden ergehenden h. o. Erlasses zur
 gefälligen Kenntnisnahme mit dem Ersuchen
 höflichst zu übermitteln, die in Betracht kom-
 menden Pfarrämter von den Modalitäten, unter
 welchen vom 1. Jänner 1912 angefangen
 die Auszahlung der Remunerationen
 für den Religionsunterricht und der
 Wegentschädigungen der Katecheten
 erfolgen wird (Punkt 13 der Kundmachung)
 zu verständigen.

Gemäß Punkt 7, al. 2 der Kundmachung
 haben die Lehrpersonen, welche Anspruch auf
 die Teuerungszulage im Sinne des in Abschrift
 mitfolgenden h. o. Normalerlasses vom 21. Jänner
 1910, Zl. 393, anlässlich der Auszahlung der am
 1. Dezember eines jeden Jahres fälligen Monats-
 rate der Teuerungszulage, die vorgeschriebene
 Bestätigung über den Fortbestand der den An-
 spruch auf die Teuerungszulage begründenden
 Umstände beizubringen. Nach Maßgabe der h. o.
 Kundmachung vom 14. November 1911, Zl. 7994,
 bleiben, wie bisher, die Pfarrämter
 berufen, die bezüglichlichen Bestätigun-
 gen, und zwar in dem Falle des Punktes 2,
 lit. a (verehelichte Lehrer) und lit. b (verwitwete
 Lehrer, bzw. verwitwete Lehrerinnen, die ehe-
 liche, noch nicht versorgte Kinder haben) zu
 erteilen, nur werden diese Bestätigungen nicht
 mehr auf den Perzipientenquittungen,
 die mit Ende Dezember 1911 aufgelassen werden,
 sondern mittels besonderer Bescheinigungen zu
 erteilen sein.

§§ 7. in 13. razglasa c. kr. deželnega šolskega sveta kranjskega z dne 14. novembra 1911 št. 7994., o izplačevanju službenih prejemkov na občnih javnih ljudskih šolah na Kranjskem nameščenih učnih oseb iz normalnošolskega zaklada se glasi:

7. Šolska vodstva morajo na plačilnih listih potrjevati, kakor kažejo natisnjeni razpredelki, vse okolnosti, od katerih je odvisno vsakokratno izplačilo službenih prejemkov.

Glede draginjskih doklad so potrebna predpisana potrdila pristojnih župnih uradov, oziroma županstev zastran obstanka okolnosti, na katere je oprta pravica do draginjske doklade, samo ob izplačilu dne 1. decembra meseca vsakega leta plačnih mesečnih obrokov. Ta potrdila, ki jih morajo donesti upra-

vičeni prejemniki, naj šolsko vodstvo priloži plačilnim listom.

13. Stalne nagrade za verouk in veroučiteljem pristoječe potnine se bodo vedno nakazovale po c. kr. poštnohranilničnem uradu v roke pristojnemu župnemu uradu.

Plačevalo se bo za nazaj v dveh poluletnih obrokih, katerih prvi dospe v plačilo dne 20. februarja in drugi dne 20. julija vsakega leta.

Radi nakaza vsakega poluletnega obroka mora dotični župni urad poslati potnine prosto kranjskemu deželnemu knjigovodstvu 8 dni pred plačilnim rokom potrdilo dotičnega šolskega vodstva, da je nameščen veroučitelj redno v šoli učil verouk.

O čemer se čč. župni uradi in čč. gg. kateheti obveščajo.

105.

Umivanje korporalov in purifikatorijev.

Sv. obredna kongregacija je dovolila za dobo desetih let, da smejo redovnice ljubljanske škofije umivati, korporale, in purifikatorije, ne da bi jih prej duhovniki izprali. Prošnja in dovoljenje se glasita:

Beatissime Pater!

In dioecesi Labacensi iam diu mos invaluit linteamina sacra in monasteriis monialium lavari. Ne autem linteamina sacra, sc. corporalia et purificatoria, praevia ablutione a sacerdotibus iuxta rubricas lavari debeant, Episcopus Labacensis humiliter implorat facultatem, ut Sanctimoniales in sua dioecesi linteamina sacra abluere possint.

Labacens.

Sacra Rituum Congregatio, utendo facultibus sibi specialiter a Ssmo Domino Nostro tributis, attentis expositis, prudenti arbitrio Episcopi Labacensis commisit, ut ipse nomine et auctoritate S. Sedis ad proximum decennium, indulgeat, ut Sanctimoniales, in memorata Dioecesi degentes, possint linteamina sacra lavare, quin prius a Sacerdotibus abluantur. Contrariis non obstantibus quibuscumque.

Die 10. Novembris 1911.

L. S.

F. S. Card. Martinelli

Praef.

Petrus La Fontaine, Ep. Charystien,

Secret.

106.

Duhovnih vaj

so se udeležili l. 1911. sledeči gg. duhovniki ljubljanske škofije:

Abram Janez	Bartel Bertold	Breitenberger Ignacij	Dr. Debevec Jožef
Ahačič Matej	Bartelme Janez	Bukowitz Henrik	Dr. Demšar Jožef
Aljaž Jakob	Benedičič Jakob	Cegnar Janez	Dimnik Martin
Anžič Jožef	Bergant Valentin	Cegnar Jožef	Dobnikar Janez
Arh Luka	Bernik Franc	Cuderman Jožef	Dolenc Janez
Arko Mihael	Bleiweis Franc	Čebašek Janez	Dolinar Anton
Ažman Andrej	Bohinjec Peter	Čemažar Franc	Dolinar Franc
Barbo Mihael	Bojanec Anton	Česenj Andrej	Dolinar Janez
Barle Janez	Brajec Jožef	Debevec Janez	Fatur Jakob

Finžgar Franc	Koritnik Anton	Pavlič Franc	Sinkovec August
Fröhlich Jožef	Košir Franc	Pavlin Andrej	Širaj Andrej
Gabrič Anton	Kovač Janez	Pavlin Jernej	Šiška Janez
Gabršek Franc	Kovič Jernej	Pavšič Franc	Solar Jožef
Gantar Lavrencij	Koželj Franc	Pečarič Martin	Štrukelj Janez
Gerzin Matija	Kralj Franc	Dr. Pečjak Gregorij	Štular Martin
Dr. Gnidovec Janez	Krek Franc	Pengov Franc	Tabor Anton
Gnidovec Jožef	Kržišnik Jožef	Perko Janez	Terškan Štefan
Gogala Janez	Dr. Kržišnik Jožef	Perko Pavel	Tomažič Janez
Govekar Franc	Dr. Kulovec Franc	Petrič Janez	Tomc Valentin
Gross Karol	Langerholz Janez	Plahutnik Janez	Tomelj Anton
Dr. Gruden Jožef	Lavrenčič Anton	Plešič Anton	Traven Franc
Hiersche Franc	Laznik Jožef	Podbevšek Jernej	Traven Janez
Hladnik Janez	Lesar Janez	Pokorn Franc	Trpin Janez
Hromec Janez	Lesjak Anton	Polaj Vincencij	Dr. Ušeničnik Aleš
Hybašek Vojteh	Logar Jožef	Porenta Gašper	Dr. Ušeničnik Franc
Ilovski Albin	Lovšin Anton	Potokar Jožef	Vidergar Janez
Janc Janez	Lovšin Janez	Pravhar Jožef	Volc Alojzij
Janež Dominik	Dr. Marinko Jožef	Premierl Stanislav	Vrankar Jožef
Jelenec Janez	Meršolj Janez	Preša Jožef	Vrhovec Franc
Jemec Anton	Mihelčič Janez	Prešern Jožef	Watzl Franc
Jenko Ludovik	Mikš Janez	Pristov Jožef	Wester Alojzij
Jere Franc	Mrakar Janko	Rajčevič Franc	Zabret Franc
Jereb Ivan	Mrak Janez	Dr. Ratajec Anton	Zabukovec Janez
Jereb Matej	Mrak Matija	Rebol Franc	Zakrajšek Janez
Dr. Jerše Jožef	Mrkun Anton	Režek Peter	Zaman Andrej
Juvanec Jožef	Müller Janez	Rihtaršič Janez	Dr. Zore Janez
Kajdiž Tomaž	Nadrah Ignacij	Saje Mihael	Zorko Franc
Kastelic Matija	Nagode Janez	Schiffner Ludovik	Zupan Janez
Kepec Janez	Nemec Anton	Schweiger Franc	Zupan Simon
Klavžar Janez	Novak Franc	Skubic Anton	Zupančič Valentin
Kleindienst Jakob	Novak Janez	Skvarča Franc	Žagar Jožef
Klinar Karol	Novak Matija	Soukup Janez	Železny Alojzij
Klinar Tomaž	Oblak Janez	Stenovec Andrej	Žitnik Franc
Kmet Janez	Oblak Valentin	Stroj Alojzij	Žnidaršič Anton sen.
Knižek Feliks	Okorn Matija	Supin Karol	Žust Jakob
Koblar Anton	Omahna Jakob	Dr. Svetina Ivan	Žužek Franc
Kocijančič Anton	Dr. Opeka Mihael	Šesek Janez	Žužek Simon.
Kogej Franc	Orehek Andrej		

107.

Slovstvo.

Dr. Josip Valjavec: **Desetletnica salezijanskega zavoda na Rakovniku v Ljubljani.** 1901—1911. Str. 68.

Vsebina: Predgovor. Rakovnik pred prihodom salezijancev. Priprava za salezijance. Prihod salezijancev v Ljubljano. Začetek delovanja. Razvoj zavoda (1903—1911). Rakovnik sedaj. Šola. Med gojenci. Vzgoja. Gledališče in godba. Praznični oratorij. Cerkev. Sotrudstvo. Salezijanski tisk. Umrli.

Načrt apologetičnih govorov. Sestavil dr. Aleš Ušeničnik. — „Društveni govornik“, ki izhaja kot priloga „Duhovnega Pastirja“ prinaša na str. 84—89 („Duhovni Pastir“, 1911, zvezek 11) označeni načrt, na katerega posebno opozarjamo katehete obrtnih nadaljevalnic. Ker je sedaj v Ljubljani verouk dovoljen tudi v 3. oddelku obrtnih nadaljevalnic, naj se uporablja ta načrt za vodilo pri pouku v smislu tukajšnjega naročila v „Škofijskemu Listu“, 1911, st. 43.

Škofijski List. Današnji številki je priložena položnica. Čč. župni uradi in drugi naročniki se prosijo, naj čimprej tem potom naročnino poravnajo. Naročnina za župne urade je 6 kron; za naročnike, ki ne žele priloge: „Zgodovinskega

zbornika“, 5 kron; čč. gg. kaplani dobivajo „Škofijski List“ brez priloge izredno po znižani ceni à 3 K. Novim naročnikom se bodo položnice priložile k I. številki leta 1912.

108.

Škofijski muzej.

Za škofijski muzej so darovali:

1. Župni urad na Dobravi pri Kropi: Frontale na usnju s podobo sv. Antona Puščavnika.

2. Župni urad Šent Jošt nad Vrhniko: Bel platnen mašni plašč z uvezenimi črnimi rožami.

3. Župni urad Šmartin pri Kranju: Fotografijo slike Marije pomočnice kristjanov (Schutzmantel) iz stranskega oltarja župne cerkve.

4. Župni urad Križe pri Tržiču: Svetinjo okoli 150 let staro av. Sv. Jurij, rev. Križ sv. Benedikta z znanim napisom.

5. Župni urad Moravče: Star mašni plašč z uvezenimi cvetličnimi okraski in zbirko starih sličič (bakrorezov) itd.

6. Župni urad Komenda: Banderska slika iz podružnice Suhadole, av. sv. Klemen, rev. sv. Anton Puščavnik in sv. Job. 1810.

Za škofijski arhiv: Župni urad Šmartin pri Kranju: Pismo Friderika Baraga iz Metlike 29. junija 1828, iz Amerike 21. januarja 1831.

109.

Zavarovanje cerkvenih poslopij in zvonov.

Vzajemna zavarovalnica proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov v Ljubljani, Dunajska cesta 19, je razposlala cerkvenim predstojništvom sledeči opomin:

Letošnje leto je zopet pokazalo, za kako malenkostne zneske so poslopja in premičnine sploh, osobito pa cerkve, zvoniki in cerkveni inventarji zavarovani. Bil je pri delnih poškodbah vedno lamento, ker je pri cenitvi prišel le razmerni del poškodbe k celi stavbni vrednosti v pošteev.

Opozarjamo torej p. n. cerkvena predstojništva, da to zadevo pregledajo in zavarovanje zvonikov, cerkva in premičnin popolnijo, ozi-

roma povišajo, da v slučaju nesreče dobi cerkev polno odškodnino.

Opozarjamo tudi p. n. cerkvena predstojništva še enkrat, da je treba zvonove zavarovati na dvojen način, in sicer proti požaru in proti razpoki in to v popolni vrednosti, ker se sicer dobi le razmerni del. Dobro bi bilo tudi, da se vsak zvon zase zavaruje in ne v skupnem znesku, kakor je to bilo pri Unio catholica in se je tudi pri nas tako ponudilo.

Čč. župni uradi se opazarjajo na ta opomin, ker so nekateri cerkveni predmeti res preizko zavarovani.

110.

Konkurzni razpis.

Razpisuje se župnija Sv. Petra v Ljubljani. Prošnje naj se naslove na kn.-šk. ordinariat v Ljubljani. Zadnji rok za vlaganje prošenj je 10. januar 1912.

Razpisana je po okrožnici župnija Selca do 15. decembra 1911. Prošnje so nasloviti na lastništvo škofjeloške graščine.

Škofijska kronika.

Podeljene so župnije: Škocijan pri Dobravi č. g. Karolu Čuku, kaplanu na Jesenicah, Stari trg pri Ložu, č. g. Ivanu Kromarju, župniku v Šturiji, Hinje č. g. Ivanu Pelcu, ekspozitu na Zdihovem, Dobrnič č. g. Tomažu Rožniku, župniku v Selcih, Godovič č. g. Ivanu Možina, župniku v Podlipi.

Umeščeni so bili čč. gg.: Peter Bohinjec, župnik v Škocijanu pri Dobravi, na župnijo Duplje, Karol Čuk, kaplan na Jesenicah, na župnijo Škocijan pri Dobravi, 15. novembra, Franc Zorko, kaplan pri Sv. Petru v Ljubljani, na župnijo Čatež ob Savi, 1. decembra 1911.

Imenovan je bil za soupravitelja v Polomu (Ebental) č. g. Anton Kreiner, župnik v Starem logu, za župnega upravitelja pri Sv. Petru v Ljubljani č. g. Janko Petrič, kaplan istotam.

Nameščen je bil zopet č. g. Frančišek Pečarič, valetudinarij, kot kaplan na Dovjem.

Premeščeni so čč. gg. Leopold Kolbezen, župni upravitelj v Godoviču, v Podlipo; kaplan Valentin Mihelič iz Hinj kot župni upravitelj na Koč. Planino (Stockendorf), kaplan Ivan Šesek s Trebelnega na Jesenice, kaplan Josip Klopčič od Sv. Križa pri Kostanjevici na Trebelno, Fr. Kogej postane 1. kaplan na Jesenicah, Franc Vrhovec iz Žirov k Sv. Petru v Ljubljani.

Preselil se je č. g. župnik v p. Juri Drnovšek in Zaloga pri Cerkljah v Repnje.

Suspendiran je č. g. Andrej Zgaga, župni upravitelj na Koč. Planini (Stockendorf).

V duhovsko semenišče so bili sprejeti: Anžič Anton iz Sostrega, Dežela Janez z Ledin, Gabrovšek Jožef iz Št. Jošta nad Vrhniko, Hace Jožef iz Šmartina v Tuhinju, Hartman Frančišek iz Ljubljane, Jaklič Frančišek od Sv. Gregorja, Jalen Janez z Breznice, Jezerec Frančišek iz Selc, Kajdiž Andrej z Bleda, Kogovšek Frančišek iz Rovt nad Logatcem, Lederhas Ludovik iz Ljubljane, Markič Frančišek iz Gorič, Oman Janez iz Škofje Loke, Platiša Janez iz Škofje Loke, Porenta Jožef iz Šmartina pri Kranju, Prebil Ferdinand iz Moravč, Pucelj Janez iz Ribnice, Sadar Janez iz Javorja pri Litiji, Selan Anton iz Sostrega, Stupica Jožef iz Sodražice, Sušnik Janez iz Škofje Loke, Štrekelj Jakob iz Škofje Loke, Turk Viktor iz Toplic, Učakar Frančišek iz Špitaliča, Vavpetič Frančišek iz Kamnika, Vindišar Janez iz Šmartina pri Kranju, Wittine Henrik iz Koprivnika na Kočevskem.

Umrli so čč. gg.: P. Avrelj Knafelj, O. FF. Min. s. Fr., 27. oktobra v Ljubljani; Baltazar Bartol, duh. svetnik, župnik v pok., biseromašnik, starosta ljublj. škofije, 25. novembra v Sodražici; Franc Pavlič, župnik pri Sv. Petru v Ljubljani 3. decembra 1911. Priporočajo se čč. duhovščini v molitev.

Knezoškofijski ordinariat v Ljubljani, dne 5. decembra 1911.

Vsebina: 101. Pastoralne konference l. 1910. — 102. Letno poročilo Marijinih družb za l. 1910. — 103. Letno poročilo družbe treznosti. — 104. Izplačevanje draginjskih doklad ljudskošolskim učiteljem, nagrad za verouk in potnin katehetom potom c. k. poštne hranilnice. — 105. Umivanje korporalov in purifikatorijev. — 106. Duhovnih vaj udeleženci l. 1911. — 107. Slovtvo — 108. Škofijski muzej. — 109. Zavarovanje cerkvenih poslopj in zvonov. — 110. Konkurzni razpis. — 111. Škofijska kronika.